

FOAIE

пентрѣ

MIȘTE, ȘIȘIMȘI ȘI LITERATURĂ.

№. 48.

Duminică 30. Noemvrie.

1841.

PENTRĂ OPINIE. *)

Челе маї тѣлте рѣтъчирі ші челе маї тѣлте гѣлчеві саз прічінѣт кѣ дичеп а се прічі оамені пентрѣ лѣкрѣрї че пѣ ле кѣпоск дикѣ віне, саз дшї фак о idee стрѣмѣ де дѣлселе, ші дптрѣлса се дпвѣртеск фѣрѣ а се пѣтеа дескѣрка. Ка сѣ ворѣск маї пе скѣрт, рѣтъчиреа віне кѣ пѣ пе сіліт а да саз а аѣла о definiție дреаптѣ ші потривітѣ а лѣкрѣрїлор деспре каре ворѣит. Дела о definiție а дѣвѣратѣ ші дреаптѣ поате чїнева терѣе дпайнте ші а траѣе челе маї фѣрѣмоасѣ ші фолосїтоаре вѣрѣрї. De 'шї ва пѣне чїнева спре пїлдѣ, дпайнте а се дптрева че ва сѣ зїкѣ саз че есте Dămnazeș? ші 'шї ар да о definiție кѣратѣ ші потривітѣ кѣ а вѣлї от кѣвѣнтѣтор, ачела пегрешїт кѣ 'шї ар фаче о idee маї лѣмѣрїтѣ деспре dămnazeșre, дѣпѣ каре 'шї ар регѣла ші віаца ші фаптеле а корѣспѣнде кѣ прїнчїпїле сале ші кѣ чїнстїреа че 'шї а фѣкѣт кѣтре креаторѣл ші рѣсплѣтїторѣл сѣѣ.

De се ва дптрева іарѣ, порпїнд дела ачест прїнчїп, че есте Патріе? че есте Татѣ, Мѣмѣ, Фрате, Рѣдѣ, Прїетен,

Патріот саз Четеѣеан? Гѣверп, Стѣпѣнїтор, Сѣппѣс, Правїлѣ? Жѣрѣтѣлнт? Дрегѣтор, Жѣдекѣтор? Де пѣтат, Остап? Кѣпетенїе? Сѣвта скѣлтаре? шчл. че есте Віртѣтеа? че есте Рѣѣтатеа? че есте Іпокрїсіа шчл. Дакѣ фїе кѣрїа дїптр'ачестеа іар да саз ар аѣла о definiție дреаптѣ, фѣрѣ пѣртїпїре, фѣрѣ pedomїpїre, потривітѣ кѣ фїлософїа ші лѣмїпїле веакѣлї пострѣ. Дакѣ дїп ачеа definiție ар пѣшї кѣ дп дѣленчїѣне ші трептат а десволта вѣрѣтїре че пѣрчедѣ дїп асемenea definiții; ле ар черчета ла вѣрѣтѣ; черчетѣндѣле дшї ва добѣндї пїѣе прїнчїне саз темейрї пестрѣмѣтате а ле віѣѣрїей ші фаптелор сале; ші дп лѣкрареа лор 'шї ар лѣа зп метод о сістемѣ дреаптѣ ші вреднїкѣ де вѣрѣватѣл кѣ темереа де Dămnazeș, де концїпїѣ саз кѣвѣнт, де дрептате; лѣтеа пѣ с'ар маї рѣтъчї атѣнчї дп ачестеа, ші пїменї н'ар маї ісѣвтї сѣ маї амѣѣаскѣ нїчї пре алцїї нїчї пре сіне.

Дела о време дпкоачї а дпченѣт ші ла пої а рѣсѣпа дп гѣра а маї шѣлтора зїчереа: опїнїе пѣвѣлїкѣ. Дптреватѣс'а дпсѣ чїнева дїп кѣдї о пропѣндїе пе дїп афарѣ, че ва сѣ зїкѣ опїнїе пѣвѣлїкѣ дп чеа адевѣратѣ а еї дпсепнаре дїп зїлеле поа-

*) Trimis din Băkreschї.

стре, ши дп лэтеа чеа лэминатъ? Зичереа Христiанiсмъ е маi кэпоскэтъ днтре Ромэни де кэт опiние; пэцини днсэ свнт карi с'аэ днтреват че ва сь зiкь христiанiсмъ дп чеа адевэрать алэи днсемнаре. Ачела че дши ва фаче ачеасть дiн зртъ днтреваре, крез кь дши ва фаче дэпъ а чеа ши днтревареа: че ва сь зiкь о опiние дреаптъ, каре зртеазь пэмаi декэнт дiн чеалалтъ днтреваре. Фьрз а днчерка а деслэши че ва сь зiкь христiанiсмъ, пентрэкь фiе каре поате сь iе скриселе пе каре есте ел днтемеiат ши каре дп тоате зилеле стрiгъ „чiне аре зреки де азэит се азэь,“ воiэ зиче чева деспре че днсэмнеазь опiния дп сiне, кь омэл кэвэнтътор пэ тревэе сь се iа дэпъ о опiние стрэптъ, ши кэт поате сь фiе вьтэштэоаре о опiние грешитъ.

Чiне шie че ва сь зiкь пьрере, шie ши че ва сь зiкь опiние; пентрэкь опiния есте о пьрере. Днсэ ачееа че ни се паре поэ, пэ есте тотд'азна ниэ адевэрэл ниэ дрептэл. Дп ом зиче: ми се паре кэтаре; дар ачел ми се паре тотд'азна есте маi слав декэнт кэнд ар зиче шie саз кэпоск кэтаре лэкрэ.

Пьререа зпэiа вэпъ саз реа де тэлате орi се дугiнде днтре маi тэлдi, пэпъ поате ажэаде о пьрере де овце, ши ачееа се зиче опiние пэвлiкь; омэл днделепт черчетеазь днсэ, дака ачела опiние есте вэпъ саз реа. Де тэлате орi iаръ зп та- раф маi кь вэтере дши фаче о пьрере, ши пьререа са ши о вотеазь сiнгэр опiние пэвлiкь. Де тэлате орi зп ом пентрэ iнфлэица че аре асэпра алтора, дэндэши пьрерiле сале тэре фак о пьрере де кь- петение, лэтеа ле приiтеце, ши де ачi се

формеазь о опiние пэвлiкь, вэпъ саз реа, ши домнеце анi ши веакэри днтреци зне орi, пэпъ кэнд лэминiле ши дескоперiле че адэк веакэриле, зп ценiэ маi дндрэспец ши аналiтик ал лэкрэрилор се скоалъ а се рэсвоi кь преждiделе веакэли сьэ каре форма опiния ачелэи веак, ле рэстоарпъ дiн темелие ши формеазь о алтъ опiние деспре кэтаре ши кэтаре лэкрэ.

Кэнд о опiние вэпъ домнеце днтр'эп пород дп оаре-каре веак, ачела опiние прегьтеце зп веак де ферiчiре, ши фiе че ом днделепт ши чiнстiт се сiленце а кэ- щiга дп ачела опiние пентрэ кь кэщiгэнд дп трэпса, кэщiгъ дп чiнстеа вииторiмеi че се ва вэкэра де роаделе ачелiи опiниi.

Кэнд днтр'эп пород саз днтр'эп веак прип виленiа саз пегiовiа оаменiлор кь iнфлэицъ днчепе а домни о опiние реа ши пе дреаптъ, ачела опiние есте чiэма полiтикь ачелэи пород, ши веакэл ачела прегьтеце зп алт веак де пепорочiре ши де ровiе зрмашилор. Чiне се сiленце а кэщiга дп асемеиеа опiние пэвлiкь, се сiленце а кэщiга песте сiне ши песте зрмашii сьi влестетэл веакэрилор виитоаре, ши тодi кэщi се рэсвоеск а дерэпъна асемеиеа опiниi, ачелэ се жьртфеск а фi ватжокэра оаменiлор веакэли сьэ, се пэп дп старе а фi гонiци ши пригонiци де лэте, ши ачелэ свнт вэрвацii кьрора оменiреа ле есте датоаре тоате днаiнтэриле сале.

Темэндэштъ кь пэ воiэ фi днделес, ть воiэ депэрта де а адэче де пiлдъ днт-преждэртi полiтиче ши фапте че с'аэ днтэмплат ла алте пемэртi акьрора iсторiе пэ о кэпоаице овцеа Ромэнилор. Воiэ адэче днаiнте чева деспре днчепэтэл ши крещереа христiанiсмэли ши кэтева дiн

история патрией поастре, лъкръри де тоци къпоскъте ши маї интересътоаре.

Джкпнзїреа че ши а фъкът чеї дїп тжїѣ дптемеїторї аї ідолатрїей деспре Дѣтнезеїре а фост дптръ а дндѣтнезї соареле, лъна, стелеле, порїї, плоаїеа шчл.; а дндѣтнезї вїртѣїле, патїїле, але да атрївѣте, але арїїка алтаре, але хотърѣ сърѣторї ши жъртѣе. Ачеаста аз фъкът саѣ дїп рѣтѣчїре саѣ дїп вїкленїе, саѣ дїп рѣтѣчїта пърере де а ворї оаменїлор челор дїп тжїѣ, дѣне днцелескя лор, дѣндѣле о релїїе кѣ тотѣл материалъ. Пъререа ачеаста с'а фъкът о пърере де обще, ши пълъ ла Сократ, Гречїї, Романїї, тоате пагїїле Афричїї ши Асїей, афаръ де Евреї, тоци кредеа дп маї тѣлїї дѣтнезеї, алдїї маї тарї ши алдїї маї мїчї, ши кїар дѣпъ темеїрїле знеї асеменеа релїїї, ши а ідеїлор дп рѣдѣчїпате кѣ джпса, дела чел маї сїмпла саѣ кѣмплїт ом, ши пълъ ла Омер ши Арїстот, дп пърдеа оаменїї дп доѣ класе, адїкъ дп словозї ши ровї, ши пъререа деспре ровѣ дп де обще ера кѣ ел есте зп лъкръ їар пѣ омѣ. А чїнстї чїнева нїще Дѣтнезеї дпкпнзїдї кѣ патїїї, кѣ амор, кѣ пелецїзїрї, зчїганїї де татъ ши де фїї; але адѣче жъртѣе ши прїноасе, дп пъререа де обще вреа сѣ зїкъ а фї ом днцелент, вїртѣос, чїнстїт, адїкъ дѣпъ кѣм зїчет дп зїоа де асѣзїї, ом кѣ фрїка лѣї Дѣтнезеї. Сократ чел дїп тжїѣ вїне сѣ деранене асеменеа пърерї ши сѣ десамѣдеаскѣ оаменїї дела нїще асеменеа спайне де вїртѣдї дптемеїате пе рѣтѣчїре ши пелецїзїре, ши аратъ копчетѣденїлор сѣї адеврѣтѣл морал, знїмеа Дѣтнезеїрей ши оаре кѣм пемзїреа сѣфлетѣлѣї. Ърмашїї саѣ дїечїлї лѣї дпчен а дптїнде

фїлософїа ши морала лѣї, ши прїп зрмаре, маї деспре тоате, о деосѣвїтѣ опїїе, каре кѣ кѣт сѣ дптїнде, кѣ атѣта маї тѣлт лѣмеа дпчене а сѣ дпдої деспре пърерїле вѣтрѣнїлор.

Се івеще хрїстїанїстѣл, каре аратъ Дѣтнезеїреа дп треї феде, каре ботеазъ саѣ спалъ пе ом де челе трекѣте дп пѣтеле ачещїї треїмїї, адїкъ дп дѣ окезѣшїе кѣ крецереа лѣї ва фї дптреїтѣ; трѣпеаскѣ прїп лъкрареа тецешѣгѣрїлор, сѣфлетеаскѣ саѣ дпдѣлегѣтоаре прїп лъкрареа шїїпцїлор ши моралъ, прїп комѣпареа ла зп лок а крецереїї челїї трѣпещїї ши челїї сѣфлетещїї, адїкъ аратъ кѣ ботеазнд трѣнѣл дп пѣтеле Татѣлѣї, Фїлѣлї, ши сѣжпнтѣлѣї Дѣх, есте о кезѣшїре дптърїтѣ прїп печетеа дарѣлѣї ши жъртѣпнт кѣ і се ва спѣла саѣ кърѣдї ши трѣпѣл ши дѣхѣа ши іпїта прїп дптреїта крецере а тецешѣгѣрїлор, шїїпцїлор ши а сїмпатїей саѣ драгостей каре есте Дѣтнезеї.

Апостолай лѣї Дѣтнезеї саѣ аї Кѣвѣпнтѣлѣї проповедѣск Евангелїа, адїкъ вестїреа вїнелѣї, адїкъ дпвѣцѣтърїле челе сфїнте ши дрепте але кѣвѣпнтѣлѣї, каре зртѣпндѣле тот омѣл, пегрешїт треѣе се аценте вїнеле пентрѣ кѣ ши сосенде.

Оаменїї че тречеа де чїнстїдїї пїетошїї саѣ кѣ фрїка лѣї Дѣтнезеї дп веакѣрїле дїп пайнтеа лѣї Хрїстос, дп зїоа де асѣзїї ар трече де перѣдїї, фърѣ крелїнцѣ саѣ дптрѣн кѣвѣпнт пѣжпнї. — Чел каре пентрѣ фѣгѣдѣїала че а фост дат зпвї зеї саѣ пентрѣ чїнстѣа че авеа кѣтрѣ джпскя адѣчеа ла алтар сѣ дпжзпгїе пе фїїл, пе ровѣл саѣ пе врѣшпашїл сѣѣ дпвїнс, ши пентрѣ ачеаста тречеа де крелїнчос ши

се възвѣра де чинстеа дела обѣще; аи зѣа де аствѣзи оаменѣи 'л ар вѣиде къ петре. **Д**лвѣдѣатѣл саѣ фѣлософѣл къ идеѣле пѣмаѣ челе дѣлѣ атѣнчѣи, ар трече де игнорантѣл саѣ педантѣл чел маѣ рѣциѣит шчл.

Сѣ венѣмѣ ла цѣра поастрѣ. Чѣтеаскѣ чѣнева ѣсторѣа сѣ възѣ че пѣрерѣ аз домпѣит дѣн веак дѣн веак. Ка зѣдѣ ѣсторѣк поате къ 'мѣ ар фѣ ѣертат але лѣа д'арѣндѣл шѣ а арѣта де че зѣеорѣ цѣра поастрѣ а фост маѣ ферѣчѣтѣ, шѣ пентрѣ че алте орѣ шѣ маѣ тот д'азѣна а фост прада ѣнтриѣиѣлор шѣ а пѣрерѣлор грешѣте. **Д**лсѣ тревѣе сѣ так; трактатѣл меѣ нѣ есте де ѣсторѣе, шѣ чѣне тѣ пѣне нѣ мѣне сѣ скоточеск дѣн времѣле трекѣте кѣнд воѣѣ сѣ ворвеск де опѣне, шѣ кѣнд почѣѣ сѣ ам пѣлде фоарте де кѣрѣнд, пѣпѣте шѣ възѣте шѣ поменѣте де чеѣ карѣ тѣ чѣтеск?

Длпѣрежѣрѣрѣле времѣлор шѣ ѣнтриѣиѣле пекѣрѣмате челор че тот д'азѣна аѣ фост пѣреа шѣ влестемѣл ачестор доѣ цѣрѣи; адѣзѣсѣрѣ пе Рѣтѣн сѣ креазѣ къ алта есте пеамѣл в оереск шѣ алта пеамѣл Рѣтѣнск; пѣтеле Рѣтѣн дѣн пѣререа де обѣще дѣнсемѣна о батжокѣрѣ; а фѣ чѣнева фолосѣтор де обѣще дѣн пѣререа пѣвлѣкѣ семѣна зѣн сек саѣ зѣн пѣвѣн; зѣн копѣл дакѣ дѣнвѣдѣа маѣ тѣлтѣ карте, дѣн пѣререа пѣвлѣкѣ ера лѣат дѣн рѣе къ п'о сѣ се факѣ попѣ саѣ даскал; а фѣ чѣнева даскал саѣ дѣнвѣдѣѣтор пѣвлѣкѣ, дѣн пѣререа де обѣще пѣлѣ маѣ дѣвѣлѣзѣи нѣ дѣнсѣмѣна сѣвѣжетѣ пѣвлѣкѣ: „Даскале, вѣно де траѣе клопотѣл“ саѣ „Даскале, кѣм аѣ мерс азѣ копѣи?“ ера зѣн тѣлтѣ маѣ де ачѣеанѣи треантѣ. А фѣ чѣнева даскал дѣнтр' о кѣрте воерескѣ, тот маѣ дѣнсемѣна чева, дѣн шѣ атѣнчѣи ера тот: жѣпѣлн Даскѣле. — Ка сѣ поатѣ чѣнева

ѣсѣзѣтѣ дѣн лѣте, пѣререа де обѣще ера, де шѣ дѣнтрѣн пѣнчѣп вѣн, дѣн аржѣнсесе ла авѣз, пѣререа де обѣще, зѣк, ера, къ тревѣе де мѣк дат ла стѣнѣлн сѣ цѣе кѣрѣѣоа кѣдѣва анѣ ка сѣ поатѣ а се дѣнвѣдѣнчѣи де фрѣмосѣл тѣлтѣ къ есте омѣл кѣтѣрѣѣа. Боѣерѣи дѣнсѣнѣи дѣншѣ да фѣиѣ сѣ слѣжаскѣ алтор воѣерѣи ка сѣ се роазѣ къ слѣжѣрѣа ѣар нѣ къ слѣжѣва*). — А фѣ чѣнева дѣн слѣжѣтѣ, дѣн времѣле ачелеа дѣнсемѣна а фѣ дѣн кѣверѣнсеалѣ, шѣ а фѣ дѣн кѣверѣнсеалѣ, дакѣ цѣиаворѣи ла о парте кѣ вѣре! рѣтѣн е; шѣ ла алта къ Нѣйкѣлѣцѣ; дака цѣа вѣне пѣне дѣн лѣкѣраре проверѣл ачела: „пѣнѣ не рѣтѣн дѣн вот шѣ ѣѣи дѣн пѣнѣгѣ тот,“ дѣн пѣререа пѣвлѣкѣ тречеа де ом ал тревѣи, ом каре цѣе сѣ скоадѣ лапте дѣн пѣатрѣ. Кѣнд зѣн пѣрѣнте авѣа зѣн асѣел де фѣѣ, се сокотеа ферѣчѣтѣ дѣн пѣререа пѣвлѣкѣ; кѣнд чѣнева дѣншѣ тѣрѣта фата, дѣнтрева де чѣнере дака арѣ асѣел де калѣтѣдѣи, шѣ дакѣ есте омѣл кѣѣва? — Негѣдѣиторѣи се сѣрѣчѣа кѣмпѣрѣнд кафтане саѣ воѣерѣи, шѣ ачѣастѣ пѣререа дѣн тоате ера чеа маѣ сѣнѣтоасѣ, пентрѣ къ кѣмпѣра зѣн дрепт а сѣ фаче стѣнѣлн песте алѣи (каре нѣ ера пѣдѣи лѣкрѣз авѣзѣ аколеа!) шѣ аѣ ровѣ атѣдѣа скѣтелнѣи мѣносѣлѣннѣи. Банѣи даѣи пе кафтане ера ванѣ преа къ сѣгѣранѣцѣ пѣшѣ ла довѣндѣ каре да доѣ сѣте ла сѣтѣ. Мѣлте д'ал де астеа фѣчѣа не атѣнчѣи опѣнѣа пѣвлѣкѣ; тѣлте анѣ маѣ зѣче дѣн трѣнселе, дѣн поате нѣ вор фѣи трекѣт тоате; шѣ чѣне п'аре де гѣнд сѣ гѣсте ферѣчѣреа Мѣчѣнѣиѣлор, нѣ тревѣе сѣ рѣсѣвоѣаскѣ обѣчѣсѣрѣле че се маѣ афлѣ

*) Bezŕi Domŕzle analogie: Œn felŕŕ de Ritterthum, Cavalerie dŕn veakŕla de mŕklok. — Ped.

Дикъ дн фіндъ. Пентрѣ челе трежте, а скімба опініа пѣмлікъ. Дпъ ка съ се ворбеаскъ кѣт ва вреа, кѣ трече; ші ачестеа деспре каре ворбіѣ славъ донпѣлзі! кѣ аз трежт! ші стаъ де тѣ вѣт ла дѣнселе ка чел каре скапъ кѣ пѣрѣл вѣмвоѣ дп гіареле челор карі дп гонеск дѣпъ жртъ ші де де парте дп амеріндъ. Дп прічина ачеаста дпмі плаче ворба ачееа кѣ „трежте съ ші факъ чінева о пѣшкъ лзпгъ д'аічі пѣпъ ла вѣтъліе“ ші везі д'ачеѣ сѣнт ом тікніт. пѣ воѣ съ сѣпѣр не нмені кѣ пѣ тѣ рѣсвоіеск кѣ нічі вп обічеіѣ дп кѣте се маі афлъ дпкъ дп фіндъ, ва дпкъ ле ші лад: ох, че маі обічеірї! че маі обічеірї. Ам аззіт одатъ кѣ зічеа вні де міне кѣ еѣ пѣ шіѣ съ лпгѣшѣск, ші о асѣмінеа дефїтаре п'ам сѣферїтѣ одатъ кѣ капѣл: А пѣрѣ чінева не алтѣл кѣ пѣ шіе съ лпгѣшаскъ, есте дптокмаі ка ші кѣнд лар дефїта кѣ омѣл ачеста, пѣтѣнд съ факъ не оамені а се вѣкѣра, дп фаче тот д'азпа а съ тѣхпї, ші о асѣл де пѣрѣ есте фоарте реа, е маі реа декѣт іар еші кѣіва пѣмеле кѣ есте хоѣ, маі вѣртос дп зімеле поастре; о асѣл де пѣрѣ фаче не чел дефїтат непорочїт дп тоатъ віаца. Съ фереаскъ Дѣмнезеѣ не тот омѣл сѣ іасъ вп асѣл де пѣме! ші де ачееа ам хотѣрѣт ші еѣ съ даѣ о доваѣ ппѣбітѣ кѣ шіѣ съ лпгѣшеск ші съ лад: ох, че маі обічеірї! че маі обічеірї.“

Дар ам ешіт дп кѣжетѣ че дпмі пропѣсесем; аша е кѣнд съ авате чінева кѣнд дп дреанта кѣнд дп стѣнга ші пѣші кѣзтѣ де кале. Ез ворбіам де опініе.

Дпфіндареа Регламентѣлзі органїк, пѣпереа лзі дп лѣкраре, шкоамеле рѣшпещї дпчепѣте дела апѣл 1818 аѣ дпчепѣт

а скімба опініа пѣмлікъ. Дпъ ка съ се формезе о опініе дреаптѣ каре съ адѣкъ ферічіреа неамѣлзі, трежте асе деслѣшї маі дптѣїѣ ші дпцѣлеце обжетеле деспре каре врем а не фаче опініа; трежте адїкъ маі дптѣї съ не дѣтм о дефїніціе кѣратѣ а орї кѣрѣї лѣкрѣ деспре каре ворбіам саѣ лѣкрѣтм. Зїчерїле: „Гѣверп, стѣпѣнїтор, дрегѣтор, жѣдекѣтор, леце, жѣрѣтѣнт, патріот ші патріе, констїтѣціе, лїбертате, депѣтат, опозїціе ші алте д'алде астеа сѣнт дп гѣрїле поастре не тот чеасѣл. Декѣт леам тот ростї дп тоате зімеле ші не ам сѣдї дп трѣнселе ші пентрѣ дѣнселе, п'ар фї маі віне се не дптревѣтм впѣл не алтѣл ші съ афлѣт че ва съ зікъ дп аде-вѣрата лор дпсемпаре? ші не жртъ съ лѣкрѣтм дѣпъ кѣт не іартѣ мїжлоачеле ші дппрежѣрѣрїле? Дѣпъ че не ам дптреват че есте гѣверп, дптреватѣ-неам че фел де гѣверп аре цара поастрѣ? каре есте позіціа еї ѣеографїкъ ші політїкъ? ші каре сѣнт мїжлоачеле еї фізіче ші морале? дпвѣрста челор лалтестате, дптреватѣ-неам де че вѣрстѣ есте цара поастрѣ? ші гѣндїтѣнеам ка дѣпъ вѣрста дп каре се афлъ съ і се деа ші дпвѣцѣтѣра потрївітѣ ка съ і се факъ еѣзкаціа? салт дп патѣрѣ пѣ се фаче; пѣ поате чінева съ деа дп тѣїніле копїмѣлзі чееа че трежте а се да дп тѣїніле вѣрватѣлзі.

Ла дпчепѣтѣл ачещї трактації с'а дпшїрат вп вокавѣлар де кѣтева ворбе, пре-кѣтм: Стѣпѣнїтор, сѣпѣс, татѣ, фїѣ, кѣпетенїе, сѣвт-аскѣлтаре, шчл. Хеї віне! пѣ пот фї тоці оаменї пѣмаї стѣпѣнїторї саѣ іар пѣмаї сѣпѣшї, тоці пѣмаї кѣпетенїї, саѣ тоці пѣмаї сѣвт аскѣлтаре; тоате по-роаделе не атѣрпате саѣ тоате пѣмаї дп

ровіе; пентрѣ къ маїадеѣ фіе каре дшї есте сїнгър прїчина стърїї дн каре се афлѣ, саѣ къ алте кѣвїнте, фіе каре есте вреднїк де стареа дн каре се афлѣ шї о мерїтъ: копїлѣл есте вреднїк де стареа копїлѣріеї, вѣрватѣл де стареа вѣрвѣдїеї, шї вѣрватѣл копїлѣрос де стареа епїтропїеї. Нѣ пот фї тодї оаменїї пѣмаї де о старе; пот днѣ съ фіе маї мѣлт шї маї пѣдїн фери-чїдї дн стареа дн каре се афлѣ, де се вор пѣрта къ днѣлѣпчївне дн даторїїле сале шї се вор сїмі къ днѣлѣпчївне а ешї дїн ачеа старе, де ле ва фї пеплѣкѣтъ, къ днѣлѣпчївне зїк, ка съ пѣ деа дїн лак дн пѣд.

Аша ка съ се поатѣ форма о опїніе дреаптѣ дн цара поастрѣ, асфел прекѣт есте, шї ачеастѣ опїніе ка съ поатѣ адѣче феричїреа пеатѣлѣї, чїпстеа дела челе лалте пеатѣрї шї сїмпатїа леїїїдїлор по-щурї епїтропїї, тревѣе ка фїе-каре Рѣшѣл съ шї черчетезе маї днѣлѣї дн парте професїа шї дрегѣторїа са шї даторїїле че аре а днпїні днтрѣселе — дела днпїніреа даторїїлор їсвораѣе шї довѣндїреа дрепѣ-рїлор. — Не вртѣ, съ черчетезе дн де овїде позїдїа дѣрїї шї вѣрста еї, дѣпѣ кѣм зїсеїѣ, пе лѣпгѣ вѣрста челор лалте дѣрїї, мїжлоачеле еї челе фїзїче шї морале, шї апоїпе о дреаптѣ жѣдїкатѣ, къ о мїнте дн-треагѣ шї съвѣтоасѣ съ вртезе дѣпѣ кѣт дн їартѣ мїжлоачеле челе дїн афарѣ. Пѣр-тареа днтрѣ ачест кїп а фїе-кѣрвїа дїн кѣдї

съ зїк кѣпїтенїї шї днѣлѣдїцї ва пѣтеа съ формезе о опїніе пѣлїкѣ дреаптѣ шї фо-лосїтоаре шї вреднїкѣ де вн ош кѣвѣпѣтѣ-тор шї къ мїнїїле днтрѣдїї. (Ва врта)

ЧЕВА ПЕНТРѢ МОЛДОВА.

Профессорѣл Доктор Толлахсен фо-стѣл провїзор ла академїа Мїхаїлеапѣ кѣм о пѣтеце ел а Новїїлор дн Іашї, словоаде токма акѣма нїѣе трѣсѣрї де кѣлѣторїе дїн Молдова, нїѣе трѣсѣрї фоарте аѣере шї нїчї кѣт де пѣдїн крѣдѣтоаре, прїп вртаре вреднїче де лѣаре амїнте дн „Сателїтѣл“ Брашовѣлї дела Nr. 95 днколо. Дн Мол-дова токма ла чеї марї се чїтеск жѣрпале пемѣдїї; дечї пої траѣем дїн артїколѣл днїтѣллат „Воїерїї“ пѣмаї вртѣтоареле да-тѣрї статїстїче: „Лѣкѣторїї Молдовеї, еа кѣрор пѣтѣрѣл маї пайнте нїчї де кѣм пѣ се пѣтеа афла кѣрат дїн цївте прїчїнї, дѣпѣ о пѣтѣраре фѣкѣтъ ла 1858, се свїе дн 200, 521 фамїлїї трївѣтаре ла 1,002,605 сѣ-флете; дн ачест пѣтѣр пѣ се кѣпрїндї: воїерїї, дерегѣторїї де тоате рангѣрїле, по-пїї шї локодїїторїї лор, оаменїї стѣтѣторїї дн слѣжва воїерїлор шї цїганїї, ка зпїї карїї тодї пѣ стаѣ сѣпѣт контрївѣдїе, лѣкѣ-торїї стаѣ дїн треї класе: воїерїї, пегѣсторїї шї дѣранїї. О пласѣ де четѣдїенїї, каре съ цїе кѣспїлѣпѣ днтрѣ преа пѣтернїчїї воїерїї шї днтрѣ сѣпѣнїїї дѣранїї пѣлѣ акѣма дн-кѣ пѣ сѣѣ формат.

ЛА СФІНДІРЕА ТЕМЕЛІЕІ

дела аркѣл академїеї Молдовеї. Іашї 20. Окт. 1841.

Ох обѣет де веселїе шї де днтрїстаре пїлїп
О лѣраре каре местечї вѣкѣрїа къ сѣспїн!

. . . . Трънічіе!

Фаптъ че прічінуеде дѣ о потривъ вѣкѣріе
 Ші 'нтрістаре знеі Інімі че се фаче жъртѣъ ціе;
 Іаръ Міндеі че се све ла 'пълціме де ідеі,
 Къ дорінгъ дѣ а кѣноаще ші дѣ а ціі тот дін темей,
 Ън че поѣ, пе каре лѣмеа пѣн' атѣиче п'аѣ шіѣт,
 О порѣнкъ лї адѣче дел' ѡн вечінік пріченѣт:
 Ка съ такъ съ се міре ш'о крѣдінгъ 'пѣнтрѣ'н сіне,
 Съ о дѣкъ ла Нъ дѣжде . . пе кѣнд кѣцетъ ла тіне . .
 Веселіе ші мѣхпире деодат' о окѣпеазъ,
 Къ лн ом е местекаре де моарте ші де віацъ.

Темеліа преадорігъ зпор касе де штіінце,
 Чѣ о апазе астѣзі тѣна зпор інімі къ дорінце,
 Ънеі Націі че адтмівтрѣ есте фоарте лнвекітъ,
 Іар' кѣ ѡн алт кін почіѣ а зіче, де пѣдін тімп репѣскѣтъ,
 Лн свпарѣ армоніоасъ зпор мѣзічі осевіте,
 Че іарыш де скѣртъ време фѣръ дѣнсеі хѣръзіте
 Се фінцеце славъ челор че с'аѣ лнгріжіт.
 Ка съ трагъ пе Ромѣнїй кѣтр' ѡн стрѣмошеск сѣършіт!
 Ка съ вадъ ш'алор Ценіѣ лнкъ стрѣлѣчінд ѡн соаре
 Че дін вечі лн пѣръсісе; ох че зімітоаре старе!
 Веселіе ші мѣхпире де одат' мѣ окѣпѣзъ
 Къ лн ом е местекаре де моарте ші де віацъ! . .

Ла ведерѣ де персоане лнълцате 'н веселіе,
 Ла ведерѣ знеі табле дестінате вечінічіеі,
 Ші 'нсемпате 'нтрѣнса Нѣме стрѣлѣчїте че съ ціе
 Стрѣлѣчїте песте вѣкѣрі пеціѣці че вор съ фіе;
 Л' азїрѣ зпор пѣме де вѣрваці лѣміпѣторі,
 Л' азїрѣ де зраре — зпѣі глас лнкѣнтѣторіѣ!
 Ч а съ сімгъ о фінгъ, ч а съ зікъ ѡн атом
 Пѣръсіт ші 'нѣнекат лнтр' аша грѣмеї де ом!
 Де кѣт пѣмаі

Веселіа ші мѣхпирѣ де одат' мѣ окѣпѣзъ,
 Къ лн ом е местекаре де моарте ші де віацъ! . .

Іар' възкнд къ се лнкїде ачеа ладъ-а вечінічіеі
 Ші погоарѣ ла адѣкѣрї піце пѣме че сѣнт віе;

Нѣще феде стрѣлвчѣте хотѣрѣнд не а лор змѣрѣ
 Дптр'зи лок аскѣнс шѣ таѣнк пѣн' ла зѣоа де не зрѣтѣ;
 Че тѣхпѣре шѣ че лѣкрѣнѣ, пентр' зи ом кѣцетѣтор
 Че апар шѣ че дѣрере пентр'ї зи сѣфлет сѣмцѣтор!..

А vidé o temelie дпформатѣ дп пѣмѣнт,
 Апѣратѣ дѣ алор змѣре, нѣ шѣѣ дѣре че кѣвѣнт . .
 А vidé o temelie зпор темпѣрѣ де зпѣре,
 Destinatie дѣ алор вотѣрѣ, ка сѣ-адѣкѣ ферѣчѣре
 Дптѣрѣтѣ шѣ сѣѣцѣтѣ дѣ алор гласѣрѣ пѣрпѣнтѣї,
 Дѣре кѣм Реалѣ лор не паск пре фѣїї сѣфлетѣї, . .
 А лѣкра ла темелѣа тѣнтѣрѣї оменѣї,
 А ащерне фѣндаментѣл стѣпѣнѣрѣї чеї черѣї,
 E idee дпвѣцѣтѣ е зи че де фертекат;
 Есте дѣрѣї ре'нѣере, есте фашѣ де 'мпѣрат.

Тот одатѣ ка сѣ фѣ монѣмент де історѣ
 Токмаї де шѣ локѣл зѣта с'ар префаче дп шѣрѣе,*)
 Саз шѣ де Глобѣл гѣгантѣ ар лѣа о алѣ фашѣ,
 Престе вѣкрѣї каре мѣнтѣ сѣ ле спѣре нѣ кѣтѣзѣ.
 Ка ш' атѣнѣї сѣ стрѣлвчѣскѣ нѣще нѣме де вѣрѣадѣї,
 Каре 'нѣкѣл лор ізѣре, лѣмѣнѣре даѣ ла фѣрацѣї.

Ла прѣвѣрѣ де о зѣдѣре, де зи сѣѣнѣнѣк кѣ лѣмѣнѣ,
 Ла фѣїнѣде чѣ о формат'о пентрѣ нѣамѣл чѣ'о сѣспѣнѣ;
 Ла-ашѣзарѣ лѣнѣгѣ дѣнѣса де маї мѣлтѣ а сале фѣїче,
 Ка сѣ лѣче 'н орѣзонѣл Ромѣнѣїмеї поастрѣ дѣлѣче
 'N орѣзонѣл кѣношѣнѣї че е фѣарте 'нтѣнекат;
 Кѣчѣї де мѣлт дп трѣнѣсѣл стѣнѣсе дѣшѣманѣл чел влѣстѣмѣт,
 Ачѣст сѣѣнѣнѣк кѣ лѣмѣнѣ, ачѣст темпѣлѣ лѣмѣнѣт,
 Каре астѣзѣї се репѣнѣде дѣнѣ атѣт тѣмн дппорат! . .

Чѣ а сѣ сѣмѣтѣ о фѣїнѣцѣ, чѣ а сѣ зѣкѣ зи атом,
 Пѣрѣсѣїт шѣ 'нтѣнекат дптр' аша грѣмезѣї де ом!..
 , . . De кѣт нѣмаї . . .

Veselia шѣ тѣхпѣрѣї деодат тѣ окѣпѣзѣ,
 Кѣ дп ом é местекѣре де моарте шѣ де вѣадѣ! . .

De Protosingelul N. Scriveran.